

Ronde 7

Lies Vercruijsse & Anne Casteleyn
 Sint-Bernarduscollege Oudenaarde & Don Bosco Halle
 Contact: annecastlein@telenet.be
liesvercruijsse@hotmail.com

3

Digitaal vertellen

1. Wat is Digitaal Vertellen?

“Digitaal Vertellen is de moderne uitdrukking van de oude kunst van het vertellen. Digitale verhalen halen hun kracht uit het verweven van beeld, muziek, verhalen en de stem. Hierdoor geven ze een diepere dimensie en levendige kleuren aan de personages, situaties, ervaringen en inzichten. Vertel je verhaal nu digitaal!”⁵

De naam Digitaal Vertellen kunnen we dus letterlijk nemen: het vertellen van een persoonlijk verhaal, met behulp van moderne, digitale media: computers (laptops), videocamera's, fototoestellen, digitale muziekbestanden, enzovoort.

2. Waarom Digitaal Vertellen?

Moderne jongeren blijken in toenemende mate multimediegebruikers te zijn. Voor vele leerlingen zijn e-mail en internet lang geen gesloten werelden meer. Het is duidelijk dat het onderwijs niet langer aan dat soort media voorbij kan én dat de inhoud van de verschillende vakken ingrijpende veranderingen moeten ondergaan.

Digitaal Vertellen gaat deze uitdaging aan en zet zelfs nog een stapje verder. Naast multimedia nemen ook massamedia (krant, televisie en radio) een belangrijke plaats in in de huidige maatschappij. De televisie en radio zijn niet meer weg te denken uit de belevingswereld van de leerlingen. Het is belangrijk om in de lessen ook hier rekening mee te houden.

Digitaal Vertellen laat de leerlingen vertellen door middel van zowel multimedia als massamedia. Ze filmen of fotograferen beelden die passen bij hun verhaal, spreken de tekst in en verwerken dit alles via een geschikt monteerprogramma, met als resultaat hun eigen digitaal verhaal. Omwille van zijn digitale vorm kan het gemakkelijk online gezet worden zodat het snel en gemakkelijk veel mensen kan bereiken.

⁵ Citaat van: L. Rule, Centrum voor Digitaal Vertellen (<http://electronicportfolios.com/digistory/>)

3. Wat heeft Digitaal Vertellen met het schoolvak Nederlands te maken?

Het schoolvak Nederlands is tegenwoordig meer op 'kunnen' dan op 'kennen' gericht. Een verhoging van de communicatieve vaardigheden van de leerlingen is van prioriteair belang. Wat taal betreft, uit zich dat in de vaardigheid om te luisteren, te spreken, te lezen en te schrijven.

Om deze vaardigheden optimaal te kunnen verwerven, moeten de leerlingen vooral de gelegenheid krijgen om te oefenen, want al doende leert men. Ze moeten de kans krijgen om in een goed opgezette leeromgeving allerlei taken uit te voeren, waardoor ze hun vaardigheden kunnen verhogen. Goed onderwijs Nederlands is namelijk altijd taakgericht. Zo worden de vooropgestelde doelen bereikt door het uitvoeren van de taaltaken. Deze manier van lesgeven biedt ruime differentiatiekansen: de leerlingen werken volgens eigen snelheid en capaciteiten de taak af.

De afzonderlijke spreek-, luister-, lees- en schrijflesjes worden voorgoed verbannen uit de klas. In de plaats komt er integratie van de vaardigheden. Tijdens deze taalklassen worden doelen op het gebied van de vier taalvaardigheidsaspecten nagestreefd en gerealiseerd.

Dit alles is pas echt zinvol als de leersituaties aansluiten bij de reële leefwereld van de leerlingen in en buiten de school. De leerlingen worden op die manier geprikkeld en gestimuleerd om de taken tot een goed einde te brengen.

De taakgerichte leersituaties zorgen ervoor dat de evaluatie op een andere en betrouwbare manier kan verlopen. De leerlingen worden niet alleen gequoteerd op het resultaat van hun werk, maar ook op het verloop ervan. We evolueren van een productgerichte naar een procesgerichte evaluatie.

Digitaal Vertellen is een samenvatting van al deze zaken. Het zorgt ervoor dat leerlingen – door middel van het toepassen van verschillende vertelvormen (schrift, beeld, stem, geluid, muziek) – bij het maken van hun eigen persoonlijke verhaal, intensief en effectief met meerdere vaardigheden tegelijkertijd in contact komen. Op die manier doet Digitaal Vertellen dienst als multifunctionele smeltkroes van vaardigheden, die op een creatieve en speelse manier (on)bewust worden opgepikt door de deelnemers. Het biedt hen ook de mogelijkheid om op hun eigen niveau te werken en oplossingen te zoeken voor zeer specifieke, individuele leerproblemen. Hierdoor kan de begeleider perfect differentiëren.

Digitaal Vertellen is zo ontworpen, dat aan het einde ervan elke leerling een eigen, persoonlijke film heeft geproduceerd. Hier gaat een proces aan vooraf, waarin duidelijk elementen van het schoolvak Nederlands te vinden zijn. Tijdens dit proces worden de

leerlingen gequoteerd op de manier waarop ze de verschillende stappen ondergaan, op hun vorderingen, op de manier waarmee ze omgaan met problemen, op hun attitudes, enz. De aangeleerde strategieën kunnen ze daarna ook in andere vakken toepassen.

Digitaal Vertellen biedt ook een oplossing bij een ander probleem dat zich vaak voordoet bij het vak Nederlands: de meeste leerlingen voelen zich buitengewoon onzeker als ze bij Nederlands uitdrukking moeten geven aan hun eigen gedachten of gevoelens, maar op het internet vinden ze weer veel beter de weg dan hun leraren. Deze workshop biedt ze een podium waar ze zich volkomen veilig voelen en dat hen prikkelt om tot creatieve prestaties te komen. Dit is van groot belang bij de bewustwording en ontwikkeling van de leerling.

4. Praktische uitwerking

A. *Stappenplan*

De leerlingen doorlopen een stappenplan om tot het uiteindelijke filmpje te komen.

Stap 1: Het plot

Kruip in de huid van een regisseur. Bedenk een filmisch verhaal van maximum een halve getypte bladzijde.

Stap 2: Het script

Stel het script of het filmverhaal op voor je film. Dit is de verkorte, verbeterde en verfilmbare versie van het plot.

Stap 3: Het draaiboek

Denk na over hoe je het script zult verfilmen. Maak een precieze beschrijving van de scènes waaruit het verhaal is opgebouwd, waar ze zich afspelen en welke personages erin voorkomen. Voorzie ook aanwijzingen in verband met muziek, camerastandpunten, enz.

Stap 4: Het filmen

Neem de scènes op in verschillende shots.

Stap 5: Monteren

Monteer je beelden tot een mooi filmpje.

Stap 6: De voice-over

Spreek de tekst in over de beelden. Voeg eventueel nog gepaste muziek toe.

Stap 7: Reflectie

Toon je filmpje aan de medeleerlingen en bekijk de filmpjes van anderen. Wat is knap gefilmd? Welk effect kon beter in beeld gebracht worden?

B. Benodigdheden

- *een projector*: Deze kan handig zijn voor het presenteren van de verschillende shots en camerastandpunten en voor het demonstreren van het montageprogramma.
- *een overeenkomst*: Dit mag, maar hoeft niet. Het meegeven van de camera's naar huis gaat gepaard met een risico. Daarom is het interessant om de ouders op de hoogte te brengen en hen aansprakelijk te stellen bij eventuele schade of verlies. Vraag vooraf aan de directeur of dit wel toegestaan is.
- *camera's*: Deze kan je verkrijgen op school, bij de provinciale uitleendienst of je kunt vragen aan de leerlingen of ze zelf beschikken over een camera.
- *een computerlokaal*: Op elke school is er een computerlokaal aanwezig. Zorg er wel voor dat de pc over het juiste besturingsprogramma beschikt: bv. Windows XP is voor sommige programma's een vereiste.
- *een montageprogramma*: Het is aan te raden te werken met Windows Movie Maker 2 omdat dit programma reeds geïnstalleerd staat op computers met Windows 2000 en Windows XP. Het is eenvoudig en ook verkrijgbaar in het Nederlands.
- *een scanner*: Wanneer de leerlingen foto's willen gebruiken die nog niet gedigitaliseerd zijn, kunnen deze ingescand worden.
- *een microfoon*: Dit heb je nodig voor het inspreken van de voice-over.
- *een cd-schrijver*: Wanneer je het filmpje op CD-rom schrijft, kunnen de leerlingen het gemakkelijk meenemen naar huis.

5. Enkele bedenkingen

Digitaal Vertellen vergt een grondige voorbereiding. Het vinden van tijd, het voorzien in digitale camera's en krachtige computers en het onder de knie krijgen van het montageprogramma, zijn enkele zaken die leerkrachten kunnen ontmoedigen. Toch weegt deze praktische voorbereiding niet op tegen de meerwaarde die Digitaal Vertellen biedt aan de leerlingen. Digitaal Vertellen is zowel voor de leerling als voor de leerkracht een digitale leeruitdaging. Maar wie durft vandaag de dag de digitale (r)evolutie nog te ontkennen?